

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
МІЖНАРОДНОГО ПРАВА,
МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН, БЕЗПЕКИ
ТА ГЛОБАЛІСТИКИ

УДК 321.7:061.1ЄС(477)

Кормич Л. І., НУ «ОЮА», Кормич А. І., НУ «ОЮА»

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНА СТРАТЕГІЯ
СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ: ФАКТОРИ ВПЛИВУ
ТА ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ

В статті проаналізовані основні чинники, що впливають на зміст та темпи євроінтеграційних дій України на сучасному етапі. Проведена класифікація цих чинників в аспекті зовнішніх та внутрішніх впливів. В першій категорії розглянуті як залежні, так і незалежні від України фактори. В другій категорії виділені групи політичних, економічних та організаційно-правових чинників. Вони висвітлені як в об'єктивному, так і в суб'єктивному контексті і показані з позицій влади та суспільства. Визначені особливості змісту та специфіка форм і методів впливу різних факторів на євроінтеграційний процес. Охарактеризовані перспективи розвитку євроінтеграції, її темпи, проблеми та наслідки для України. Проблеми висвітлюються на основі аналізу законодавчої бази та результатів практики реалізації євроінтеграційних стратегій сучасної України. Показано, що євроінтеграція являє собою найбільш оптимальну та ефективну модель просування України шляхом прогресу та безпеки розвитку. Разом з тим, підкреслена важливість врахування національної

специфіки при виборі форм і методів реалізації євроінтеграційних стратегій.

Ключові слова: *євроінтеграція, євроінтеграційна стратегія, безпека, фактори впливу на євроінтеграційні процеси.*

Невід'ємною складовою процесу утвердження незалежної України з 90-х років XX століття і по сьогодні виступають євроінтеграційні устремління та дії в цьому напрямку. Саме європейський вибір означав прагнення долучитись до кращих зразків прогресу, орієнтованого на дотримання прав і свобод людини як пріоритетних цінностей. Тож аналіз здобутків та проблем державного і суспільного розвитку нашої країни включає характеристику євроінтеграційних зусиль та оцінку їх ефективності.

Європейська інтеграція - це одне з найяскравіших політичних, економічних, культурних явищ, що започаткувало альтернативу конфронтаційній моделі світової політики. Її можна віднести до категорії глобальних проєктів, що трансформують міжнародні відносини як в практичній площині, так і з позицій сприйняття та оцінювання. Адже як наголошують науковці, які досліджують конструкти майбутнього, глобальні проєкти змінюють масову свідомість [1, 6]. Тож співпраця і взаєморозуміння в рамках євроінтеграційного проєкту визначались як принципи, які мали примножити можливості людського потенціалу і стати ефективним фактором розвитку як окремих держав, так і об'єднаної європейської спільноти в цілому. І Україна не могла залишитись осторонь від такого конструктивного процесу.

Ще Декларація «Про державний суверенітет України» 1990 року ставила ціль участі у загальноєвропейському процесі та європейських структурах [2]. В одному з перших зовнішньополітичних актів незалежної України – Постанові Верховної Ради «Про основні напрями зовнішньої політики України» 1993 року, наголошувалось на розширенні участі в європейській регіональній співпраці на базі принципів добровільності, взаємної поваги, рівності, взаємної вигоди [3]. І вже 14 червня 1994 року було підписано Угоду про партнерство та співробітництво між Україною і ЄС терміном на 10 років [4]. 11 червня 1998 року була затверджена Указом Президента Стратегія інтеграції України до ЄС [5]. І надалі закладалась та вдосконалювалась необхідна законодавча база для двостороннього та багатостороннього співробітництва з європейськими державами. Створюва-

лись інституційні форми контролю за цим процесом та реалізовувались заходи щодо адаптації українського законодавства до норм ЄС. За великим рахунком від ідеї європейського вибору Україна не відходила і в наступні періоди, незалежно від змін Президентів чи Урядів (Кабінету Міністрів України), що підтверджує, наприклад, Закон України «Про засади внутрішньої та зовнішньої політики» 2010 року [6].

Але при цьому зовнішня політика не завжди була послідовною. Збереження загального змістовного наповнення супроводжувалось змінами форм, методів, темпів просування шляхом євроінтеграції. На різних етапах інтенсивність євроінтеграції була неоднаковою і на цей процес впливало багато об'єктивних та суб'єктивних, залежних чи незалежних, внутрішніх чи зовнішніх чинників, як позитивно так і негативно. Тож проаналізуємо такі впливи, щоб визначитись зі стимулами та обмеженнями щодо факторів впливу.

Для розуміння ролі і значення конкретних окремих факторів необхідно оцінити загальну логіку реалізації ідеї європейської інтеграції, створення Європейського Союзу та його місце як суб'єкта міжнародних відносин. Тому важливим є вивчення наукового доробку з цих питань, представленого працями теоретиків і практиків в сфері політики, економіки, права. Цей перелік достатньо вагомий і йому можна приділити самостійні дослідження. Адже ці роботи дали належну оцінку об'єднання зусиль європейських країн заради досягнення спільних інтересів, показали складність даного процесу та визначили перспективи моделі, здатної давати адекватну відповідь на виклики часу. Тому в останні роки в Україні вийшов друком ряд узагальнюючих монографій, підручників, навчальних посібників, що підсумовують існуючі наукові розробки, акцентуючи увагу на найбільш важливих для України аспектах євроінтеграції [7; 8; 9].

Та Україні не достатньо було просто запозичити досвід інших європейських держав. Адже країна знаходилась на свого роду роздоріжжі між Європейським Союзом та Співдружністю Незалежних Держав, утвореною після розпаду СРСР. В рамках останньої структури Російська Федерація намагалась зберегти свої геополітичні впливи як політичними так і економічними важелями. І це породжувало додаткові складності для реалізації ідеї європейського вибору України. На даному ґрунті виникали фактори зовнішнього впливу на процес євроінтеграції України, що носили подвійний

характер: з одного боку стримуючий, а з іншого стимулюючий та такий, що підвищує інтенсивність. Враховуючи такі впливи Україна мала створювати власний «сценарій майбутнього», спрямований на «збереження цивілізації», виходячи з загальної тенденції необхідності планування майбутнього людства, на якій роблять наголос науковці [10, 188].

Розробка подібного сценарію для України має враховувати весь комплекс чинників впливу на інтеграційний процес. По-перше, щодо Євросоюзу, то існували внутрішні проблеми в самому ЄС, які віддаляли питання його розширення та включення України до його складу. Це позначилось на підписанні Угоди про Асоціацію України з ЄС [11], на претензіях до України з боку окремих членів даного об'єднання, наприклад, Нідерландів, Угорщини чи Польщі. І приводом конфлікту може виступити будь що: історія, законодавство, внутрішні економічні чи культурні заходи тощо. До України пред'являється чимало вимог, виконання яких не завжди однозначно сприймається суспільством. Це, зокрема, пояснювалося тим, що Україні не вдавалося обрати більш-менш чітко визначеної моделі демократії, маючи щось середнє між соціал-демократичним та ліберально-демократичним варіантом [12, 46]. Однак, попри існуючі складності, якщо оцінювати вплив цього фактора, слід визнати його позитивні наслідки. Бо робота в даному контексті сприяє поглибленню демократії, боротьбі з корупцією, стимулює проведення реформ у різних сферах життєдіяльності українського соціуму. І хоч не все в даному випадку залежить від України, це активізує пошук адекватних відповідей, підвищує ефективність управління тощо. Тому даний фактор не знижує привабливість ідей євроінтеграції для України, хоч і розвінчує надто оптимістичні очікування щодо їх впровадження в реальне життя. Крім того, вихід з ЄС Великої Британії також свідчив про непрості взаємини між членами об'єднання та заставляв детальніше аналізувати можливі надбання та застереження від такого кроку. Однак слід констатувати, що певні позитивні здобутки, пов'язані з даним чинником впливу, вже існують. Сюди, передусім, треба включити саме підписання Угоди про асоціацію (21 березня 2014 року її політичної частини, 27 червня 2014 року економічної частини), яка набула чинності 1 вересня 2017 року; а також підписання безвізового режиму. Все це стимулює українське суспільство у бажанні більш тісної європейської інтеграції та долучення до всіх європейських програм розвитку.

Другий фактор зовнішнього впливу обумовлений позицією Російської Федерації, яка вдавалась до тиску у вигляді торгових чи енергетичних війн, інформаційної війни та сучасної гібридної війни включно, щоб зруйнувати чи принаймні уповільнити реалізацію Україною свого європейського вибору. Про це свідчили її зусилля щодо зриву підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС протягом 2011–2013 років, які відтермінували з листопада 2013 року, але не спромоглися остаточно завадити підписанню цього важливого для українського суспільства стратегічного документа. У 2014 році, після зміни влади внаслідок Революції Гідності, Угода була підписана, перевівши в практичну площину політичні наміри України. А розв'язана РФ агресія не тільки не змогла завадити, а навпаки, стала переконливим доказом правильності вибору. Бо лише входження в європейські економічні та безпекові структури може бути гарантією незалежності України. Тож попри всі втрати, загрози і ризики цей зовнішній чинник впливу значно ускладнює, але, знову ж таки, не руйнує обраний Україною шлях євроінтеграції, змушує суспільство більш тверезо оцінювати загрози і перспективи, знаходити вірні відповіді на виклики часу. Тому цілком очікуваними є рішення про перегляд угод та договорів щодо участі України в СНД та її взаємин з РФ, на відміну від продовження євроінтеграційного курсу.

Якщо ці два чинники впливу: з боку ЄС та РФ, можна розглядати як значною мірою незалежні від України і справді зовнішні для процесу євроінтеграції, то є і достатня кількість внутрішніх, безпосередньо пов'язаних з діяльністю самої України, тобто залежних від неї. Серед цих факторів впливу можна виділити ряд груп, в рамках яких поєднуються і об'єктивні, і суб'єктивні аспекти впливу, що, передусім, носять політичний, економічний, організаційно-правовий характер. Вплив кожної такої групи факторів має свої позитивні і негативні наслідки для євроінтеграційних процесів, аналіз яких дозволяє з'ясувати загрози та можливості, що існують для України на шляху реалізації євроінтеграційної стратегії.

Зокрема, щодо економічних чинників впливу. З 2005 року Україну визнали країною з ринковою економікою, але ідеологія патерналізму і перерозподілу все ще переважає інвестиційні підходи до економічного розвитку. В результаті, ми маємо показники ВВП на душу населення майже в 10 разів менші, ніж в країнах-членах Європейського Союзу. А загальний валовий національний продукт України становить менше 1% від аналогічного показника ЄС, що

навіть чи робить привабливим для членів цього об'єднання наше входження в нього. За індексом людського розвитку Україна займає місце майже в кінці переліку країн з середнім рівнем людського розвитку, куди входять такі показники як тривалість життя, рівень життя та рівень освіченості. При чому, саме за рахунок останнього показника ми утримуємо певні позиції, бо два попередні надто низькі. Якщо до цього переліку додати незадовільну цінову політику, зростання державного боргу, нестабільність національної валюти, дефіцит державного бюджету, недоплату систему оподаткування, складні процедури функціонування приватного бізнесу та низький рівень державного управління, то буде йти про значні негативні впливи економічного фактора на євроінтеграційний процес.

Вплив економічного чинника слід вважати найбільш негативним для вирішення завдань реалізації євроінтеграційної стратегії України. В рейтингу економічних свобод ми залишаємось серед «в основному не вільних країн». Індекс інвестиційної привабливості в результаті реформ останніх років трохи зріс, але все ще не є достатнім для ефективного економічного розвитку. Стратегія стійкого розвитку повинна бути оформлена і документально, і впроваджуватись фактично на основі Угоди про асоціацію з ЄС. Безпека підприємництва, декриміналізація економічної і фінансової сфер, впровадження європейських технологічних стандартів, зокрема щодо енергозбереження; вирішення ряду інших важливих конкретних економічних питань мають наблизити перспективу взаємовигідного співробітництва України з європейськими партнерами.

Тож порівняно з попередніми факторами впливу даний аспект можна оцінювати як один з найболючіших, але абсолютно необхідних для просування України шляхом євроінтеграції, що потребує максимального прискорення проведення реформ.

Безумовно, певні позитивні зрушення присутні в економічних взаєминах України з європейськими державами. Так, в 2017 році більше 40% склав експорт саме до держав-членів ЄС. І важливим є продовження даної тенденції за умов зміни структури експорту в бік наукоємкої продукції, продукції сучасної переробної промисловості тощо, що мають замінити сировинний ухил чи первинну переробку. В іншому випадку відставання стане катастрофічним і перекреслить перспективи незалежної України.

Другий внутрішній чинник впливу включає політичні параметри, пов'язані з управлінською системою, міжполітичними взаєминами, реалізацією внутрішньої політики.

Система управління залишається неефективною, спосіб прийняття рішень часто стає продуктом кулуарних домовленостей, інструменти громадського контролю за владою не діють, комунікація між владними інститутами та структурами громадянського суспільства недостатня. Низьким є рівень виконання законів, відсутня реальна рівність всіх перед законом. Демократичні процедури ще не є сталими.

Міжпартійне протистояння, за відсутності чітких ідеологічних розмежувань, перетворюється в безпринципну боротьбу за владу, а самі партії стають носіями персональних іменних, а не політичних брендів. І як наслідок: головні демократичні цінності – права людини та верховенство права не гарантовані.

Величезним викликом і для влади, і для суспільства залишається явище корупції, що пронизує різні рівні і сфери управління. Саме до останнього найбільше претензій висувають європейські інституції, очікуючи значного просування в боротьбі з цим негативним явищем. Адже наразі ми бачимо конфлікти між новоствореними антикорупційними структурами, замість ефективної їх співпраці; чи скандали навколо електронного декларування статків, замість реального контролю щодо корупційної діяльності. Чи розставить все на свої місця створення спеціалізованого Антикорупційного Суду поки що залишається під великим питанням. Тож від досягнень у подоланні корупції багато в чому залежать успіхи євроінтеграції України та сприйняття її європейською спільнотою.

Ще один аспект впливу на інтеграційні процеси пов'язаний із змінами в системі управління. Так, децентралізація ще не перетворила місцеве самоврядування в ефективний інструмент економічного розвитку, хоч і значно розширила їх фінансово-економічні можливості. Відсутність досвіду, популізм, регіональний егоїзм часто заважають успіху реформ. Однак в аспекті децентралізації позитивні здобутки все ж слід оцінювати як переважно позитивні та робити ставку на поглиблення даної тенденції.

В цілому ж аналізуючи вплив політичних чинників треба визнати значну інертність та архаїчність функціонування політичної системи, що стає, таким чином, на заваді більш успішної євроінтеграції України. Тож можна констатувати, що вплив політичного чинника

має великі перспективи та можливості стати стимулом євроінтеграційних процесів, за умов глибинних реформ, що наблизять Україну за основними показниками до рівня європейських партнерів.

Цим обумовлена ще одна група впливу, яка стосується організаційно-правових важелів. Це питання адаптації і практичного впровадження Україною надбань та позитивного досвіду Європейського Союзу. Адже критерії вступу до ЄС достатньо жорсткі і їх виконання потребує не лише зусиль влади, а і адекватного сприйняття та відповідної підтримки суспільства.

Можна визначити, що на рівні владних інституцій після Революції Гідності проєвропейська орієнтація переважає, але зацікавленість в конкретних напрямках і темпах реформ має достатні розбіжності, що стримує прийняття необхідних законів, інституційні перетворення тощо. Залишилися і супротивники, які не завжди демонструючи відверто свої альтернативної політичної позиції, схильні уповільнювати процес євроінтеграції, зберігаючи проросійську орієнтацію та маючи відповідні економічні інтереси. Зацікавленість окремих кланово-олігархічних груп в збереженні старих фінансово-економічних зв'язків чи небажання обмежувати власні прибутки інвестуванням в модернізацію, несприйняття прозорих правил ведення бізнесу і заборон щодо зловживання владою і незаконного використання державних ресурсів також впливає на даний процес. Маючи широкі владні та матеріальні можливості впливу на прийняття рішень та на їх виконання вони далеко не у всьому виступають прибічниками євроінтеграційних стратегій, стримуючи проведення необхідних для цього реформ [13, 186]. Дану проблему ускладнюють досі збережені архаїчні підходи до лобіювання важливих рішень і на управлінському, і на технологічному рівнях.

Тож реформи влади, системи управління – це єдиний шлях інтенсивного євроінтеграційного розвитку для України. Це, передусім, потребує вдосконалення законодавства, імплементації норм ЄС в національне правове поле, інституційної перебудови відповідно до нових викликів.

Неоднозначно сприймається і суспільством практика реалізації євроінтеграційної стратегії України як в соціальному, так і в регіональному розрізах. Частина соціуму залишається в орбіті патерналістських очікувань і чинить спротив ідеям власної ініціативності, персональної відповідальності та іншим, без чого ефективні ринкові відносини не існують. Деякі групи не готові до чіткого виконан-

ня законів, до обов'язковості слідувати певним правилам і нормам і задля хвилиної власної вигоди здатні переступити та обійти законні вимоги, руйнувати навколишнє середовище, не опікуючись майбутнім тощо. Прикладом можуть слугувати «бунти» проти митних правил, знищення лісів чи «бурштинові» війни. Подібний тягар теж, безумовно, значно стримує євроінтеграційний поступ, провокує економічні втрати та зменшує темпи розвитку процесу євроінтеграції. Подолання тенденції конфліктів і дистанціювання від дій влади потребують значної роз'яснювальної, інформаційної роботи стосовно перспектив, переваг, здобутків від прискорення євроінтеграції. Це змінить психологію і поведінку суспільства, включить його абсолютну більшість в євроінтеграційні процеси. В свою чергу, зросте ефективність комунікації влади з суспільством, більш дієвим стане механізм соціального партнерства і громадського контролю за діями влади, що сприятиме євроінтеграційним процесам.

Реформи, що відбуваються: адміністративна, судова, пенсійна, системи охорони здоров'я чи системи освіти та інші ще не забезпечили суттєвих змін рівня і якості життя, не демонструють реального верховенства права, викликають суперечливе ставлення. Тому вони не можуть гарантувати, що обраний європейський шлях розвитку як об'єднуюча домінуюча ідея вже стала загальнонаціональною цінністю. Загроза рецидивів, відступів все ще залишається, посилюючись зовнішнім чинником – гібридною війною з РФ та рядом непорозумінь з окремими членами ЄС. Тому дуже важливо реформаторські тенденції зробити незворотними, досягаючи якісних змін у всіх без виключення сферах життєдіяльності українського суспільства.

Розуміючи нереальність набуття повноправного членства в Європейському Союзі в найближчій перспективі, ми маємо прагнути поступово виконувати критерії, передбачені Угодою про асоціацію, наближаючись до існуючих в цій інституції стандартів, які, попри проблеми і недоліки даного об'єднання, все ж чітко орієнтовані на права людини. Бо це відповідає і нашій конституційній меті, коли людина виступає головною соціальною цінністю [14]. Суперечності і загострення не повинні заважати внутрішньому вдосконаленню та підвищенню економічної ефективності. Реформи мають привести політичну, правову, економічну системи України до стандартів ЄС, закріпити демократичні цінності у свідомості суспільства як незворотний процес. Асоційоване співробітництво створює такі можливості, хоч і не гарантує членства в Європейському Союзі. Тож Україна

повинна максимально використовувати такі можливості, покращуючи життя суспільства. Але слід констатувати, що темпи такого наближення є незадовільними. У звіті Кабінету Міністрів України про виконання вимог Угоди про асоціацію з ЄС у 2017 році відзначено, що реалізовано лише 41 % від необхідного, при чому найнижчий показник прогресу виконання – 32% продемонструвала Верховна Рада, яка і є віддзеркаленням позицій нашої політичної еліти. Трохи вищим є показник для центральних органів виконавчої влади – 42% та інших органів державної влади – 50% [15, 8]. Цього, безумовно, недостатньо, що нерідко спричиняє деструктивні тенденції в суспільному розвитку. Тому важливий конструктивізм у співпраці різних суб'єктів соціально-політичних процесів в сучасній Україні. Необхідно визначити оптимальні інструменти підвищення ефективності євроінтеграційної політики України, впроваджувати нові моделі практики її реалізації. Змістовна специфіка окремих складових не повинна руйнувати загальну тенденцію реалізації європейської стратегії розвитку України. Адже ми маємо усвідомити, що саме європейський вибір забезпечує просування України шляхом прогресу, долучає її до кращих світових стандартів, відкриває перспективи участі у спільних економічних і безпекових проєктах європейської спільноти. Внесений у Верховну Раду Президентом України Петром Порошенко 28 лютого 2018 року і прийнятий у першому читанні Закон «Про національну безпеку» акцентує увагу саме на таких підходах та стратегіях, виводить в ранг пріоритетів входження України в такі інституції як ЄС та НАТО [16]. Хоч не можна сказати про однозначно позитивну реакцію як у владі, так і у суспільстві на такі стратегічні орієнтири, сьогодні вони відображають настрої відносної більшості. А це означає, що в аспекті досягнення таких цілей аналіз кореляції факторів впливу та результатів реалізації дозволяє створювати власну національну модель поступової інтеграції України в європейський простір, насамперед, в таку інституційну структуру як Європейський Союз, враховуючи як існуючі проблеми, так і перспективні можливості даного процесу.

Слід зважувати і на пропозиції, що лунають з боку політичних та державних діячів держав, які знаходяться в аналогічній ситуації, наприклад, Молдови. Йдеться про пропозицію об'єднати євроінтеграційні зусилля України, Молдови і Грузії задля скорішого досягнення спільної мети. Безумовно, є як спільне так і відмінне в кожній з цих держав щодо можливостей євроінтеграції та її темпів. Але деякі кро-

ки можуть бути узгодженими, якщо це сприятиме досягненню мети – набуття членства в Європейському Союзі.

Таким чином, можна констатувати, що багатofакторність та багатовимірність впливів на євроінтеграційний процес потребує вдосконалення як теоретичних засад так і практичної діяльності України задля інтенсифікації даного процесу.

Бібліографічний список:

1. Почепцов Г. Глобальні проекти: конструювання майбутнього. К. : Укр. центр політ. менеджменту. 2009. 212 с.
2. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. № 55-ХІІ. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1990. № 31. Ст. 429.
3. Про Основні напрями зовнішньої політики України : Постанова Верховної Ради України від 18 березня 1993 р. № 3076-ХІІ.
4. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами від 14 червня 1994 р. *Офіційний вісник України*. 2006. № 24. Ст. 1794.
5. Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу : Указ Президента України від 11 червня 1998 р. № 615/98. *Офіційний вісник України*. 1998. № 24. Ст. 870.
6. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України від 1 липня 2010 р. № 2411-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 40. Ст. 527.
7. Євроінтеграція і досвід країн Вишеградської четвірки та українські реалії. К. : Ін-т ек. досл. та політ. конс. 2014. 87 с.
8. Кормич Л. І. Польовий М. А. Світовий політичний процес: глобальний та національний вимір: навч. посібник. Одеса : Фенікс. 2017. 240 с.
9. Право Європейського Союзу : підручник. К. : Істина. 2017. 387 с.
10. Шевцов А. І. Майбутнє людства необхідно спланувати: глобальні загрози і довгострокова стратегія розвитку України. *Стратегічні орієнтири*. 2007. №1(2). С.187-193.
11. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27 червня 2014 р. *Офіційний вісник України*. 2014. № 75. Т. 1. Стор. 83. Ст. 2125.
12. Кормич А.І. Взаємозалежність функцій як елемент моделі сучасної держави. *Актуальні проблеми держави і права. Зб. наук. праць*. 2003. Вип. 21. с. 42-46.
13. Кормич Л.І. Основні параметри оцінки євроінтеграційних стратегій України. Правові та інституційні механізми забезпечення розвитку держави та права в умовах євроінтеграції. Т. 1. Одеса. 2016. С. 185-186.
14. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-вр. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

15. Звіт про виконання угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом у 2017 році. Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції. Київ. 2018. 86 с.
16. Проект закону Про національну безпеку № 8068 від 28.02.2018. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63531

The present article provides the analyses of the main factors influencing upon the essence and current of the contemporary Ukrainian European integration activities. The classification of those factors is made with respect to the internal and external influences. The first category comprises the dependant and independent factors concerning actions of Ukrainian State. The second category highlights the groups of political, economic, organisation and legal factors. They are reviewed both in objective and subjective contexts as well as shown from the points of the public authorities and the society. The peculiarities of the essence, ways and means of different factors influence upon European integration process are determined. The characteristics of the European integration development prospects as well as its dynamics, issues and consequences for Ukraine are given. The issues are highlighted on the grounds of analyses of legislation changes and practical results of the current Ukrainian European integration strategies. The European integration is viewed as the most optimal and effective model for Ukrainian ascension towards the progress and development security. Besides, the importance to consider the national peculiarities while choosing the forms and methods for realisation of European integration strategies is emphasized.

Keywords: *eurointegration, eurointegration strategy, security, factors of influence on eurointegration processes.*

УДК 323.1

Вітман К.М., НУ «ОЮА»

КІПРСЬКИЙ ЕТНОПОЛІТИЧНИЙ КОНФЛІКТ: ВИТОКИ ТА СУЧАСНИЙ ЕТАП ВРЕГУЛЮВАННЯ

Кіпрський конфлікт досліджується як приклад замороженого етнополітичного конфлікту, що призвів до дезінтеграції цієї острівної держави, складові якої не можуть об'єднатися впродовж багатьох десятиліть, незважаючи на внутрішні та міжнародні зусилля. Аналізуються його етнічні, історичні та політичні витоки. Автор доходить висновку, що головні перешкоди інтеграції Кіпру лежать більше у зовнішній, ніж внутрішньокіпрській площині. Намагання Туреччини, Греції та Великобританії зберегти контроль над цією частиною Середземномор'я призвели до порушення етнічного балансу, загострення міжетнічних суперечностей на острові та переведення їх у політичну та зовнішньополітичну